هـ) به سؤال‌های زیر پاسخ دهید.

۹ راه‌های تقویت عزت نفس را بنویسید. (۱)

۱۰ ✪ دو دسته از تمایلات حقیقی انسان کدام‌اند و چه نامیده می‌شوند؟ (۲)

۱۱ چرا انسان به‌طور طبیعی به تمایلات دانی میل و علاقه نشان می‌دهد؟ (۱)

۱۲ چرا خداوند حد و مرز چگونگی بهره‌مندی از تمایلات دانی را مشخص کرده است؟ (۱)

۱ کسی که طالب عزّت است، آن را فقط نزد خدا می‌یابد. (۰/۵) ۲ بهشت (۰/۵) ۳ نادرست (۰/۲۵) ۴ درست (۰/۲۵) ۵ تسلیم خدا (۰/۲۵) ۶ عزت نفس (۰/۲۵) ۷ گزینهٔ «ج» (۰/۵) ۸ گزینهٔ «د» (۰/۵) ۹ ۱- شناخت ارزش خود و نفروختن خویش به بهای اندک (۰/۵)، ۲- توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او (۰/۵) ۱۰ اوّل: تمایلات عالی و برتر، مانند تمایل به دانایی، عدالت، شجاعت، حیا، ایثار و حُسن خلق که مربوط به روح الهی و معنوی انسان هستند. ما با رسیدن به این تمایلات احساس موفقیت و کمال می‌کنیم و از آنها لذّت می‌بریم. (۱) دوم: تمایلات دانی، مانند تمایل به ثروت، شهرت، غذاهای لذیذ، زیورآلات و رفاه مادی، که مربوط به بُعد حیوانی و دنیایی انسان است و وقتی به این تمایلات دست یابیم، از آنها لذت می‌بریم و خوشحال می‌شویم. (۱) ۱۱ زیرا اینها لازمهٔ زندگی در دنیا هستند و بدون آنها یا نمی‌توان زندگی کرد یا زندگی سخت و مشکل می‌شود. (۱) ۱۲ حد و مرز توجه به تمایلات دانی را خدا می‌داند و خداوند با احکام خود چگونگی بهره‌مندی از این تمایلات را مشخص کرده تا انسان بتواند در عین بهره‌مندی از آنها، به رشد و کمال واقعی خود برسد. (۱)

درس ۱۷: زمینه‌های پیوند

@KonkurVIPBook

مفاهیم آموزشی

هدف درس: تبیین نقش تکمیلی زن و مرد و اهداف تشکیل خانواده

- خانواده: مقدس‌ترین بنای اجتماعی نزد خداست. این بنا با پیوند زن و مرد به وجود می‌آید و با آمدن فرزندان کامل می‌شود.

شخصیت انسانی زن و مرد

کلمات «إنس»، «انسان»، «بنی آدم» و «ناس» در قرآن کریم اختصاص به جنس خاصی ندارد.

حقیقت انسان را روح وی تشکیل می‌دهد و روح انسان نه مذکر است و نه مؤنث

زنان و مردان به عنوان افراد نوع بشر
- ویژگی‌های فطری یکسان دارند.
- هدف مشترکی دارند.

با بهره‌گیری از آن ویژگی‌های فطری می‌توانند به آن هدف مشترک، یعنی قرب الهی و بهشت برسند.

نقش‌های مکمّل
- زن و مرد به‌گونه‌ای آفریده شده‌اند که زوج یکدیگر باشند ← یعنی ← در کنار هم قرار گیرند و یکدیگر را کامل کنند.
- زن و مرد در ویژگی‌های انسانی با هم مشترک، ولی از جهت «زن بودن» و «مرد بودن» (خصوصیات جسمی) با هم متفاوت‌اند.
- زن و مرد یکی بر دیگری برتری ندارد؛ زیرا برتری هرکس نزد خداوند به تقواست.
- تفاوت‌های میان زن و مرد به جهت وظایفی است که بر عهدهٔ آنان نهاده شده است.

- مهم‌ترین عامل پایداری خانواده، درک درست از زوجیت و مکمل هم بودن زن و مرد و عمل به این درک است.
- درک متقابل از نیازهای متفاوت یکدیگر باعث می‌شود که به تعبیر قرآن کریم، زن و مرد لباس یکدیگر شوند و کاستی‌ها و نقص‌های یکدیگر را بپوشانند.
- آموزش قبل از ازدواج، یکی از کلیدهای موفقیت در زندگی خانوادگی است.

آمادگی برای ازدواج

انسان، با رسیدن به سنّ بلوغ و دورهٔ جوانی وارد مرحلهٔ مسئولیت‌پذیری می‌شود. او می‌تواند برای سعادت خود و خانواده‌ای که تشکیل خواهد داد برنامه‌ریزی کند.

✪ مهم‌ترین برنامه‌ها در مورد تشکیل خانواده عبارت‌اند از
۱- تقویت عفاف و پاکدامنی در خود از آغاز بلوغ؛
۲- مشخص کردن هدف‌های خود از تشکیل خانواده؛
۳- شناخت معیارها و شاخص‌های همسر مناسب؛
۴- شناخت ویژگی‌های روحی زن و مرد.

۱- **تقویت عفاف و پاکدامنی**: دورهٔ بلوغ تا ازدواج یکی از حساس‌ترین و ارزشمندترین دوره‌های عمر انسان است. اگر نوجوان و جوان این دوره را با پاکی و پاکدامنی بگذراند و در حالی به زندگی مشترک با همسرش وارد شود که آلوده به گناه و فحشا نشده باشد، راه رسیدن به بهشت را برای خود و فرزندانش هموار کرده است.

خواستهٔ قرآن کریم از دختران و پسران:
- قبل از ازدواج حتماً عفاف پیشه کنند تا خداوند به بهترین صورت، زندگی آنان را سامان دهد.
- به هیچ وجه در پی رابطهٔ غیرشرعی، چه پنهان و چه آشکار، با جنس مخالف نباشند، که زیان آن تا قیامت دامنگیر آنان خواهد شد.

توجه: هر جوانی به‌طور فطری و طبیعی خواستار ازدواج با کسی است که قبل از ازدواج پاکدامنی خود را حفظ کرده و رابطهٔ غیرشرعی با جنس مخالف نداشته است.

در این مسیر پیشگیری بهتر از درمان است. برای پیشگیری از گرفتاری به بیماری فساد و گناه باید کاری کنیم که در آستانهٔ انجام گناه قرار نگیریم.

۲- **توجه به اهداف ازدواج**: شایسته است که به‌تدریج دربارهٔ هدف خود از ازدواج فکر کنیم و هوشمندانه وارد این مرحله از زندگی شویم.

اهداف ازدواج:

اول: **پاسخ به نیاز جنسی**
- ابتدایی‌ترین زمینهٔ ازدواج، نیاز جنسی مرد و زن به یکدیگر است. این نیاز اولین کشش را میان زن و مرد ایجاد می‌کند.
- بر اثر ازدواج و پاسخ صحیح به این نیاز، هر کدام از زن و مرد به یک آرامش روانی می‌رسند.

دوم: **انس با همسر**
- هر یک از زن و مرد، نیازمند به زندگی با دیگری است.
- اگر فردی از راه‌های نامشروع نیاز جنسی خود را برطرف کند، اما بدون همسر زندگی کند، باز هم یک بی‌قراری و ناآرامی او را آزار می‌دهد که فقط با بودن در کنار همسر برطرف می‌شود.
- توانایی زن نسبت به مرد در ایجاد آرامش بیشتر است و مبدأ آرامش در خانواده، اوست.

سوم: **رشد و پرورش فرزندان**
- فرزند، ثمرهٔ پیوند زن و مرد و تحکیم‌بخش وحدت روحی آنهاست.
- خداوند تربیت و پرورش چند تن از بندگان خود را به پدر و مادر سپرده و احترام و اطاعت از والدین را هم‌ردیف طاعت و عبودیت خود قرار داده است.

چهارم: **رشد اخلاقی و معنوی**
- انسان به رشد و تکامل اخلاقی نیاز دارد و خانواده، بستر مناسب آن است.
- پسر و دختر جوان با تشکیل خانواده، از همان ابتدا زمینه‌های فساد را از خود دور می‌کنند.
- دختر و پسر جوان، با تشکیل خانواده مسئولیت‌پذیری را تجربه می‌کنند، مهر و عشق به همسر و فرزندان را در خود پرورش می‌دهند و با گذشت و تحمل سختی‌ها به درجات معنوی بالاتری نائل می‌شوند.
- تربیت صحیح کودکان و رشد فضائل اخلاقی آنها در خانواده اتفاق می‌افتد.

ازدواج موفق: ازدواجی که هم به جدایی منجر نشود و هم آرامش و خوشبختی را به دنبال داشته باشد.

اگر فقط هدف اول را دنبال کنید و برای سه هدف دیگر تلاش نکنید، پس از مدتی، اختلاف ظاهر می‌شود و دوری روحی و روانی یا همان طلاق عاطفی زندگی را خسته کننده می‌کند.

اگر به چهار هدف ازدواج توجه داشته باشید، به زودی محیطی آرامش‌بخش و سرشار از نشاط و لذّت پدید خواهد آمد.

پیام آیات قرآن

﴿ وَ مِن آیاتِهِ اَن خَلَقَ لَکُم مِن اَنفُسِکُم اَزوَاجًا لِتَسکُنوا اِلَیها وَ جَعَلَ بَینَکُم مَوَدَّةً وَ رَحمَةً اِنَّ فی ذٰلِکَ لَآیاتٍ لِقَومٍ یَتَفَکَّرُونَ ﴾ (روم، ۲۱)

ترجمه: و از نشانه‌های خدا آن است که همسرانی از [نوع] خودتان برای شما آفرید تا با آنها آرامش یابید و میان شما «دوستی» و «رحمت» قرار داد. همانا در این مورد، نشانه‌هایی است برای کسانی که تفکر می‌کنند.

پیام آیه: آفرینش همسرانی از جنس خود انسان‌ها و به وجود آمدن آرامش، دوستی و رحمت، از نشانه‌های خداوند است.

﴿ وَ اللّٰهُ جَعَلَ لَکُم مِن اَنفُسِکُم اَزواجًا وَ جَعَلَ لَکُم مِن اَزوَاجِکُم بَنینَ وَ حَفَدَةً وَ رَزَقَکُم مِنَ الطَّیِّباتِ اَفَبِالباطِلِ یُؤمِنونَ وَبِنِعمَةِ اللّٰهِ هُم یَکفُرونَ ﴾ (نحل، ۷۲)

ترجمه: و خداوند برای شما همسرانی از [نوع] خودتان قرار داد و از همسرانتان برای شما فرزندان و نوادگانی نهاد و از پاکیزه‌ها به شما رزق و روزی داد. حال، آیا آنان به باطل ایمان می‌آورند و به نعمت الهی کفران می‌ورزند؟

پیام آیه: خانواده اساس رشد و تعالی فرزندان است و فرزند نتیجهٔ پیوند مرد و زن و محکم‌کنندهٔ وحدت روحی آنان است.

سؤال متن ۲۰۸

زمینه‌های جذب زن و مرد به یکدیگر برای تشکیل خانواده کدام‌اند؟ نیازهای جنسی زن و مرد به یکدیگر، نیاز به زندگی با دیگری و بودن با یکدیگر، داشتن فرزند

اهداف تشکیل خانواده چیست؟ پاسخ به نیازهای جنسی، انس با همسر، رشد و پرورش فرزندان، رشد اخلاقی و معنوی

تدبّر در قرآن ۲۰۹

در این آیات ... .

۱- هدف از تشکیل خانواده چیست؟ آرامش و آسایش همسران ـ دوستی و رحمت میان زن و مرد ـ تولد فرزندان و نوادگان

۲- نوع نگاه اسلام به زن و مرد چگونه است؟ زن و مرد از یک جنس آفریده شده‌اند و هیچ‌کدام بر دیگری برتری ندارند.

۳- خداوند چه چیزهایی را به عنوان آیات و نشانه‌های خود معرفی کرده است؟ آفرینش همسرانی از جنس خود انسان‌ها برای ایجاد آرامش و قرار دادن دوستی و رحمت میان همسران

تدبّر در قرآن ۲۱۵

با توجه به ... :

برای اینکه آرامش ناشی از انس و هم‌صحبتی میان همسران پدید آید، قرآن کریم از آنان می‌خواهد که دو ویژگی در میان آنها تقویت شود. آن دو ویژگی کدام‌اند؟ دوستی و رحمت

ارزشیابی مستمر

الف) آیات (۱ نمره)

۱ **بر اساس آیهٔ شریفهٔ:** ﴿وَ اللهُ جَعَلَ لَكُم مِن اَنفُسِكُم اَزواجًا وَ جَعَلَ لَكُم مِن اَزواجِكُم بَنينَ وَ حَفَدَةً وَ رَزَقَكُم مِنَ الطَّيِّباتِ اَفَبِالباطِلِ يُؤمِنونَ وَ بِنِعمَةِ اللهِ هُم يَكفُرونَ﴾ **یکی از اهداف ازدواج را بنویسید.**

۲ **هدف از آفرینش همسران طبق آیهٔ شریفهٔ** ﴿وَ مِن آياتِه اَن خَلَقَ لَكُم مِن اَنفُسِكُم اَزواجاً لِتسكنوا اِليها... ﴾ **چیست؟**

ب) درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخّص کنید. (۰/۵)

۳ **انسان، با رسیدن به سنّ بلوغ و دورهٔ جوانی وارد مرحلهٔ مسئولیت‌پذیری می‌شود.** ☐ درست ☐ نادرست

۴ **زنان و مردان به عنوان افراد نوع بشر، ویژگی‌های فطری یکسان و هدف متفاوت دارند.** ☐ درست ☐ نادرست

ج) جمله‌های زیر را با کلمه‌ها یا عبارت‌های مناسب کامل کنید. (۰/۵)

۵ **قرآن کریم از دختران و پسران می‌خواهد که قبل از ازدواج، حتماً ..... پیشه کنند.**

۶ **هر جوانی به‌طور فطری و طبیعی خواستار ازدواج با کسی است که قبل از ازدواج ..... خود را حفظ کرده باشد.**

د) گزینهٔ مناسب را انتخاب کنید. (۱)

۷ **عمل هر کس، عکس‌العملی دارد که قسمتی از آن در ..... ظاهر می‌شود و تمام آن در ..... .**

الف) آخرت - قیامت ب) این جهان - دنیا ج) این جهان ـ آخرت د) آخرت - این جهان

۸ **ثمرهٔ پیوند زن و مرد و تحکیم‌بخش وحدت روحی آنان چیست؟**

الف) فرزند ب) نوادگان ج) رشد اخلاقی د) رشد اخلاقی و معنوی

هـ) به سؤال‌های زیر پاسخ دهید.

۹ **مهم‌ترین برنامه‌ها در امر ازدواج جهت رسیدن به سعادت کدام‌اند؟ (چهار مورد) (۲)**

۱۰ **ابتدایی‌ترین زمینهٔ تشکیل خانواده چیست؟ توضیح دهید. (۱/۵)** (چهارمحال و بختیاری ـ مدرسهٔ شاهد لردگان ـ خرداد ۹۸)

۱۱ **انس با همسر را به عنوان یکی از اهداف تشکیل خانواده توضیح دهید. (۱/۵)**

۱ رشد و پرورش فرزندان (۰/۵) ۲ آرامش (۰/۵) ۳ درست (۰/۲۵) ۴ نادرست (۰/۲۵) ۵ عفاف (۰/۲۵) ۶ پاکدامنی (۰/۲۵) ۷ گزینهٔ «ج» (۰/۵) ۸ گزینهٔ «الف» (۰/۵) ۹ ۱- تقویت عفاف و پاکدامنی در خود از آغاز بلوغ (۰/۵)، ۲- مشخص کردن هدف‌های خود از تشکیل خانواده (۰/۵)، ۳- شناخت معیارها و شاخص‌های همسر مناسب (۰/۵)، ۴- شناخت ویژگی‌های روحی زن و مرد (۰/۵) ۱۰ ابتدایی‌ترین زمینهٔ ازدواج، نیاز جنسی مرد و زن به یکدیگر است. (۰/۵) این نیاز که احساس آن از دوران بلوغ آغاز می‌شود، اولین کشش و جاذبه را میان زن و مرد ایجاد می‌کند و آنان را به سوی تشکیل خانواده می‌کشاند. (۰/۵) بر اثر ازدواج و پاسخ صحیح به این نیاز، هر کدام از مرد و زن به یک آرامش روانی می‌رسند. (۰/۵) ۱۱ هر یک از زن و مرد، علاوه بر نیاز جنسی، نیازمند به زندگی با دیگری هستند و این نیاز نیز پس از بلوغ آشکار می‌شود. (۰/۵) این نیاز به‌گونه‌ای است که اگر فردی از راه‌های نامشروع نیازهای جنسی خود را برطرف کند، اما بدون همسر زندگی کند، (۰/۵) باز هم یک بی‌قراری و ناآرامی او را آزار می‌دهد که فقط با بودن در کنار همسر برطرف می‌شود. (۰/۵)

@KonkurPrep.ir